

**Wymagania edukacyjne dla przedmiotu „Biznes i Zarządzanie”
w XIV Liceum Ogólnokształcącym im. Kazimierza Wielkiego w Poznaniu**
niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen
klasyfikacyjnych, rok szkolny 2026/2027 – zakres podstawowy

Dokument opracowano w oparciu o aktualną podstawę programową z przedmiotu Biznes i Zarządzanie dla uczniów liceum ogólnokształcącego (zakres podstawowy) oraz aktualny Statut XIV Liceum Ogólnokształcącego.

Opracował: Grzegorz Kobuszewski | wersja 3.6 | wrzesień 2026

1. Czym są wymagania edukacyjne? – najważniejsza zasada i pojęcia

Wymagania edukacyjne można porównać do mapy, którą uczeń stopniowo tworzy podczas nauki Biznesu i Zarządzania. Określają one, **jaki** **pojęcia**, **mechanizmy**, **zależności** i **umiejętności** **uczeń** **ma** **opanować**.

Tak jak przy tworzeniu mapy można korzystać z różnych narzędzi, tak na BiZ uczeń może pracować z projektami, studiami przypadków, materiałami źródłowymi, prezentacjami, symulacjami, narzędziami cyfrowymi i innymi pomocami dobranymi do zadania.

Samo wykonanie zadania lub projektu nie decyduje o poziomie osiągnięć.

Liczy się to, jak **poprawnie**, **samodzielnie** i **świadomie** uczeń wykorzystuje wiedzę, analizuje informacje, uzasadnia decyzje i tworzy rozwiązania.

Im **bardziej samodzielnie**, **trafnie** i w **bardziej złożonych sytuacjach** uczeń **potrafi wykorzystywać** **wiedzę** i **umiejętności**, tym **wyższy poziom spełnienia wymagań edukacyjnych** wykazuje.

Pojęcie	Co oznacza
Wymagania edukacyjne	określają, jakie wiadomości i umiejętności uczeń ma wykazać oraz na jakim poziomie
Forma sprawdzania osiągnięć edukacyjnych	sposób, w jaki uczeń może wykazać wiadomości i umiejętności objęte wymaganiami edukacyjnymi
Kryteria	pokazują, na co nauczyciel zwraca uwagę przy konkretnej pracy lub zadaniu
Ocena bieżąca	pokazuje poziom osiągnięć edukacyjnych wykazany w określonym momencie i zakresie
Ocena klasyfikacyjna	podsumowuje poziom spełnienia wymagań edukacyjnych po zakończeniu okresu lub roku; nie jest średnią ocen

Najważniejsza zasada:

Forma sprawdzania jest sposobem wykazania wymagań edukacyjnych, a **nie** **wymaganiem samym w sobie**.

2. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Formy sprawdzania służą do ustalenia, w jakim stopniu uczeń spełnia wymagania edukacyjne. Nauczyciel dobiera formę do wiadomości lub umiejętności, które chce rzetelnie zweryfikować.

Forma	Co może być sprawdzane
Projekt	planowanie, potrzeby odbiorców, role, zasoby, harmonogram, budżet, realizacja, monitorowanie, analiza rezultatów oraz prezentacja i obrona rozwiązania
Studium przypadku	zastosowanie wiedzy do sytuacji gospodarczej, konsumenckiej, finansowej, zawodowej lub biznesowej; analiza problemu, dobór rozwiązania i jego uzasadnienie
Wystąpienia publiczne	komunikacja, autoprezentacja, argumentowanie, dostosowanie przekazu do odbiorcy oraz prezentacja i obrona stanowiska lub rozwiązania
Analiza danych	odczyt, porównanie i interpretacja danych oraz materiałów źródłowych; ocena informacji i formułowanie wniosków
Narzędzia cyfrowe	korzystanie z portali, kalkulatorów, arkuszy, modeli, symulacji i innych narzędzi cyfrowych do pozyskiwania, przetwarzania i analizowania informacji
Sprawdzian, kartkówka, odpowiedź	pojęcia, mechanizmy i zależności; wyjaśnianie zjawisk, interpretacja informacji i krótkie problemy
Praca na lekcji	konkretne wiadomości lub umiejętności z BiZ, jeżeli forma pozwala je rzetelnie wykazać; samo zaangażowanie lub zachowanie nie jest wymaganiem edukacyjnym

Powyższa lista ma charakter otwarty. Nauczyciel może zastosować inną adekwatną formę przewidzianą w Statucie Szkoły. Zmiana formy nie zmienia wymagań edukacyjnych.

Formy mogą mieć charakter interdyscyplinarny i łączyć treści oraz umiejętności z różnych przedmiotów. Przy ustalaniu oceny z BiZ uwzględnia się **wyłącznie wiadomości i umiejętności wynikające z wymagań edukacyjnych z tego przedmiotu.**

Nieobecność albo niewykonanie danej pracy nie oznacza automatycznie oceny niedostatecznej. Uczeń nadal powinien wykazać objęte nią wymagania w adekwatnej formie i terminie. Jeżeli nie można wiarygodnie ustalić samodzielnych osiągnięć ucznia, wymagania mogą zostać sprawdzone w innej adekwatnej formie – zgodnie ze Statutem.

3. Jak czytać poziomy 2–6?

Wraz ze wzrostem oceny rośnie **samodzielność ucznia, złożoność wykonywanych działań oraz umiejętność wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach**. Poziom wyższy zakłada opanowanie umiejętności z poziomów wcześniejszych.

Ocena	Co oznacza poziom
2 – dopuszczająca	rozpoznaje, wymienia, wskazuje i odtwarza podstawowe informacje
3 – dostateczna	opisuje, wyjaśnia i porównuje pojęcia, mechanizmy oraz zależności
4 – dobra	samodzielnie stosuje wiedzę, wykonuje obliczenia, dobiera narzędzia i rozwiązania w typowych sytuacjach
5 – bardzo dobra	analizuje, interpretuje, uzasadnia decyzje i formułuje wnioski
6 – celująca	ocenia, syntetyzuje, tworzy lub modyfikuje rozwiązania i rozwiązuje złożone problemy

Ocena 1 oznacza, że uczeń nie wykazał w wystarczającym stopniu wymagań koniecznych dla poziomu 2. **Ocena celująca** nie wymaga treści spoza realizowanego programu ani udziału w konkursach; oznacza bardzo wysoki poziom samodzielnego łączenia, analizowania, oceniania i stosowania wiedzy w nowych sytuacjach.

4. Obszary wymagań edukacyjnych z BiZ

Szczegółowe wymagania edukacyjne są pogrupowane w osiem obszarów – po cztery w każdym okresie. Poziom osiągnięcia każdego obszaru określa się zgodnie ze skalą 2–6.

Wymaganie edukacyjne	Czego dotyczy
I okres	
A. Komunikacja, autoprezentacja i współpraca w grupie	komunikacja, informacja zwrotna, kompetencje, role i współpraca
B. Gospodarka, rynek i potrzeby odbiorców	mechanizmy rynku, popyt, podaż, konkurencja, potrzeby odbiorców i badanie rynku
C. Planowanie i organizacja przedsięwzięcia	cel, zadania, role, zasoby, harmonogram i budżet
D. Realizacja, analiza i doskonalenie projektu	realizacja, monitorowanie, problemy i ryzyka, ewaluacja oraz wnioski
II okres	
E. Gospodarka i świadome decyzje konsumenckie	gospodarka, rola państwa i JST, mierniki gospodarcze, prawa konsumenta
F. Finanse osobiste	budżet, wynagrodzenia, podatki, oszczędzanie, inwestowanie, ubezpieczenia i instytucje finansowe
G. Rynek pracy, planowanie kariery oraz rekrutacja	kompetencje i kwalifikacje, rynek pracy, zatrudnienie, dokumenty aplikacyjne i rekrutacja
H. Przedsiębiorstwo i własny biznes	funkcjonowanie przedsiębiorstwa, zarządzanie, marketing, finansowanie i koncepcja własnego biznesu

5. Jak ustalana jest ocena śródroczna i roczna?

Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią ocen bieżących.

Oceny bieżące pokazują poziom osiągnięć wykazany w określonym momencie i zakresie oraz stanowią dowody spełnienia poszczególnych wymagań edukacyjnych.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę poziom wymagań edukacyjnych, który uczeń ostatecznie wykazał w wystarczającym zakresie. Późniejszy, wiarygodny dowód może potwierdzić wyższy aktualny poziom tej samej wiadomości lub umiejętności, natomiast niewykazane wymagania z innego istotnego obszaru nadal mają znaczenie.

Ocena roczna uwzględnia osiągnięcia ucznia z całego roku szkolnego. Procedura uzyskania rocznej oceny wyższej niż przewidywana odbywa się zgodnie ze Statutem i dotyczy wymagań właściwych dla oczekiwanej oceny, których uczeń nie wykazał dotychczas w stopniu wystarczającym.

Ocena klasyfikacyjna odpowiada temu, co uczeń ostatecznie potrafi wykazać w odniesieniu do wymagań edukacyjnych, a nie matematycznemu wynikowi z ocen w dzienniku.

Załącznik 1. Szczegółowe wymagania edukacyjne – I okres

A. Komunikacja, autoprezentacja i współpraca

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje podstawowe zasady komunikacji, autoprezentacji i współpracy oraz wskazuje własne podstawowe kompetencje
3	wyjaśnia znaczenie sposobu komunikowania się, informacji zwrotnej, podziału ról i własnych kompetencji
4	samodzielnie stosuje zasady skutecznej komunikacji, autoprezentacji, konstruktywnej informacji zwrotnej i współpracy przy realizacji zadania
5	analizuje sytuację komunikacyjną i potrzeby odbiorcy, dobiera adekwatny sposób komunikowania się oraz uzasadnia swoje rozwiązania
6	ocenia skuteczność komunikacji i współpracy, tworzy rozwiązania dostosowane do sytuacji oraz modyfikuje je na podstawie informacji zwrotnej

B. Gospodarka, rynek i potrzeby odbiorców

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje podstawowe podmioty i mechanizmy gospodarki rynkowej oraz pojęcia: popyt, podaż, cena, konkurencja i potrzeby odbiorców
3	wyjaśnia podstawowe zależności rynkowe i znaczenie potrzeb odbiorców dla przedsięwzięcia
4	wykorzystuje informacje rynkowe i wyniki prostego badania do wyboru lub rozwijania pomysłu
5	analizuje dane, potrzeby odbiorców, konkurencję i wyniki badania rynku oraz uzasadnia wnioski
6	ocenia atrakcyjność i wykonalność różnych pomysłów oraz tworzy i modyfikuje koncepcję przedsięwzięcia na podstawie analizy

C. Planowanie i organizacja przedsięwzięcia

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje podstawowe elementy projektu: cel, zadania, role, zasoby, harmonogram i budżet
3	wyjaśnia znaczenie poszczególnych elementów projektu i podstawowe zależności między nimi
4	samodzielnie formułuje cel, planuje zadania i role oraz przygotowuje podstawowy harmonogram, zestawienie zasobów i budżet
5	analizuje zależności między zakresem, czasem, zasobami i kosztami oraz uzasadnia sposób organizacji projektu
6	ocenia warianty organizacji przedsięwzięcia i modyfikuje plan w celu zwiększenia jego wykonalności lub skuteczności

D. Realizacja, analiza i doskonalenie projektu

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje zasady realizacji, monitorowania, raportowania i podsumowania projektu
3	wyjaśnia znaczenie monitorowania, reagowania na problemy, ryzyka i ewaluacji
4	realizuje zaplanowane działania, monitoruje przebieg projektu i stosuje poznane sposoby reagowania na typowe problemy
5	analizuje problemy, ryzyka, przebieg i rezultaty projektu, uzasadnia decyzje i formułuje wnioski
6	ocenia przebieg i rezultaty przedsięwzięcia, proponuje lub wdraża modyfikacje oraz przekonująco uzasadnia przyjęte rozwiązania

Załącznik 2. Szczegółowe wymagania edukacyjne – II okres

E. Gospodarka i świadome decyzje konsumenckie

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje podstawowe pojęcia dotyczące funkcjonowania gospodarki, roli państwa, mierników gospodarczych i praw konsumenta
3	wyjaśnia znaczenie podstawowych zjawisk gosp., budżetu państwa i JST oraz praw konsumenta
4	interpretuje podstawowe informacje gospodarcze i stosuje prawa konsumenta w typowych sytuacjach
5	analizuje dane gospodarcze, sytuacje konsumenckie i skutki określonych decyzji
6	ocenia konsekwencje różnych decyzji gospodarczych i konsumenckich, argumentuje stanowisko i proponuje uzasadnione rozwiązania

F. Finanse osobiste

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje podstawowe pojęcia dotyczące pieniądza, budżetu, wynagrodzeń, podatków, oszczędzania, inwestowania, ubezpieczeń i instytucji finansowych
3	wyjaśnia podstawowe zależności finansowe, w tym różnicę między wynagrodzeniem brutto i netto oraz znaczenie ryzyka, zysku i płynności
4	tworzy podstawowy budżet, wykonuje potrzebne obliczenia i porównuje typowe rozwiązania finansowe
5	analizuje produkty, umowy, oferty i decyzje finansowe, rozpoznaje ryzyka oraz uzasadnia własny wybór
6	ocenia alternatywne strategie finansowe i ich konsekwencje oraz projektuje i uzasadnia rozwiązanie odpowiednie do określonej sytuacji

G. Rynek pracy, planowanie kariery i rekrutacja

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje własne podstawowe kompetencje, źródła informacji o rynku pracy, elementy dokumentów aplikacyjnych oraz podstawowe prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy
3	wyjaśnia znaczenie kompetencji, kwalifikacji, ścieżki edukacyjnej, form zatrudnienia i zasad rekrutacji
4	analizuje typową ofertę pracy, przygotowuje dostosowane dokumenty aplikacyjne i stosuje zasady autoprezentacji w sytuacji rekrutacyjnej
5	porównuje możliwości rozwoju zawodowego i formy zatrudnienia, analizuje wymagania pracodawców oraz uzasadnia decyzje dotyczące własnej ścieżki
6	projektuje spójny plan rozwoju edukacyjnego i zawodowego, ocenia alternatywne możliwości oraz modyfikuje dokumenty i autoprezentację na podstawie informacji zwrotnej

H. Przedsiębiorstwo i własny biznes

Poziom	Uczeń...
2	rozpoznaje podstawowe cele i obszary funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz pojęcia dotyczące zarządzania, marketingu, finansowania i otoczenia firmy
3	wyjaśnia zależności między funkcjami przedsiębiorstwa, jego otoczeniem, klientami, kosztami, przychodami i źródłami finansowania
4	stosuje poznane narzędzia do przygotowania podstawowej koncepcji działalności, m.in. analizę SWOT oraz podstawowe założenia marketingowe i finansowe
5	analizuje otoczenie, potrzeby klientów, koszty, przychody, finansowanie, ryzyka oraz aspekty etyczne prowadzenia działalności i uzasadnia rozwiązania
6	projektuje spójną koncepcję własnego przedsięwzięcia, ocenia jej wykonalność, prezentuje i broni rozwiązania oraz modyfikuje je na podstawie informacji zwrotnej